

Előfizetési árak:

Egész évre	8 korona
Fél évre	4 korona
Negyed évre	2 korona
Egy szám ára	20 fillér
Nyilttér sora	40 fillér

FELVIDÉKI HIRADÓ

Hirdetéseket felvesz a lap kiadóhivatala és az Általános Tudósító Vidéki lapok központi hirdetési osztálya Budapest VII., Erzsébet-kört 41.

POLITIKAI HETILAP

Mit akarnak?

A nemzetiségi képviselőknek Budapesten tartott legutóbbi értekezlete az általános választójog mellett a jövőben folytatandó agitációs munkában állapotott meg.

A választó reform küszöbén ez a gyűlés tisztán tüntető jellegű. A beszámítás mérlegébe egyáltalán nem eshetik, azon egyszerű, de mégis kiváló okból, hogy annak a reformnak minden körülmények között a magyar nemzeti szempont szigorú szemmel tartásává kell megtörténie. Ellen esetben nem reform, hanem öngyilkos politika lesz. A nemzetiségi az maguk legjobban tudják s nem hisszük, hogy ebben az irányban folytatott mozgalmunktól a maguk részére olyan előnyöket reméljenek, melyeket a magyar nemzeti állam rovására irhatnának.

Álláspontjuk tehát nem más, mint türelmetlen békétlenkedés, elégedetlenkedés mindazzal szemben ami van, és követelés olyan dolgok iránt, amik nem lehetnek soha.

Innen vizsgálva gyűléseik lefolyását, határozataikat azért tartjuk figyelemreméltóknak, amiért tulajdonképpen figyelembe sem vehetők, t. i. hogy olyan követeléseket tartalmaznak, amiket józan politikus, ha csak saját nemzete ellen segédkezett nyújtani nem akar — meg sem hallgathat.

Nemzetiségeink így teljesen kívül állnak azon a körön, amelynek határvonalait a magyar államiság s benne a magyar nemzet fogalma jelöli meg, tüllepik a törvényesség, alkotmányosság minden korlátját s innen messze kihelyezkedvén, szinte maguk rugják ki lábuk alól azt a talajt, amely követeléseiknek jogosultságot biztosít.

tana. A méltányossági s egyéb szempontok, melyekre nagy előszeregettel hivatkozni szoktak, egyáltalán nem eshetnek beszámítás alá. Aki saját érvényesülését az én életem árán akarja biztosítani, az eljátszotta minden jogát arra, hogy vele szemben a méltányosságnak bármilyen halvány árnyalatával is viseltessem.

Nemzetiségeink belső mozgalmi mind arra vallanak, hogy a meglévő államszervezet, törvényes rend szálla a szemükben. Minden szavuk erről prédikál, minden tettük ezt bizonyítja és minden lépésük ezeknek az alapoknak aláaknazására irányul. Minden tanulság, mely belső politizálásukból levonható, abban vonható össze: fölforgatni mindent, ami a magyar államra, a magyar nemzetre csak emlékeztet is.

Nem gyansítás ez, hanem természetesen levont következtetés azokból a tényekből, hogy nemzeti törekvéseinkkel, sőt államszervezetünk alapvető kívánalmaival is mindenkor szembe helyezkednek.

És ha hozzávesszük még azt a többé már kétségbe nem vonható tény, hogy nemzetiségeink minden egyes árnyalata a maga faji és nyelvi rokonsága révén országunk határain kívül is keres összeköttetéseket, olyan összeköttetéseket, amiket semiféle kulturális szempontok sem magyarázhatnak meg; ha tekintetbe vesszük, hogy a hozzájuk szító idegen nemzetek udvarlása milyen messze túlhaladja azt a határt, mit a faji rokonszenv ártatlan érzése megszabna, különben és végül, ha látjuk a külföldnek azt az izgatott magatartását, mellyel nemzetiségeink minden mozgalmát kísérik: akkor csak megszállárdul bennünk a meggyőződés, hogy a nemzetiségi aspirációk törvényes-

ségünk és alkotmányosságunk keretébe illeszkedni sehogys sem tudnak. Igen, akkor látjuk, hogy az összeköttetés több a kulturális együttműködésnél s az idegen nemzetek magatartása több a faji rokonszenvnél s következőleg a közös törekvések olyanok, amelyek nemzeti, állami életünk ellen irányulnak. A belső és külső mozgalmak együttes képe pedig olyan bizonyítékát adja ennek a fölfogásnak, amellyel szemben az álnok tagadás mitsem használ többé.

Nemzetiségi politikusaink programot állítottak és határozatokat hoztak annak végrehajtására. A program maga a látszat kedvéért fölvett ugyan valamelyes külső mázt, mellyel nagy erőkódéssel bár, a jogosultság keretébe lesz illeszthető, a végrehajtás azonban következményeiben nem fog számolni akadállyal, korláttal, törvényes formával, hanem az általuk egyedül kezelt fegyverrel: a rendbontással gázolni fog megint, amig — ki tudja — talán újból vérben nem gázol.

Nem is azt akarják ők soha, amit a papiron, követendő cél gyanánt megfogalmaznak, mert ha annyit akarnának csupán és többet soha, akkor kívánságaik a törvényesség korlátaiba szorítva számithatnának valamelyes figyelemre; annyira, amennyit nemzeti életünk veszélyeztetése nélkül a méltányosság megenged. Csakhogy nem azt akarják; ők nem akarnak meghallgatást, hanem zajt, nem akarnak békét, hanem zavart és legkevésbé pedig törvényes rendet, mert az az ő anarkiájuknak nem kedvez.

Legutóbb összeállított programjuk tehát nem igaz, mert nem őszinte. Be akarják azt szorítani a törvényesség határai közé, holott minden eddigi eljárásuk, egész működésük, zavar-gásuk maga az élő tiltakozás volt

Lang M. és Fia

férfi- és női
divatruháza
Túróc-szentmárton

Valódi Panama-kalapok

Darabja 50 korona

Olasz és angol szalmakalapok nagy választékban!

mindig az ellen, amit törvényességnek nevezünk.

Nem gyanusítunk, hanem tényeket állítunk.

Ezek megdöntésére csak egy mód van. Hozzanak a nemzetiségek olyan programot, melynek méltányos kívánalmaik nemzeti törekvéseink keretébe illeszthetők legyenek s a szigorú törvényesség útján egyezkedzenek azoknak érvényt is szerezni. Ennek senki sem állja útját. Alkotmányunk szilárd talapzata ellen forralt minden merényletet azonban olyan szigorúan verünk vissza, amelyen kegyetlenségre a bűn, a hazaárulás bűne éppen rászolgált. Kérjenek annyit, amennyit kaphatnak, de aki mindent követel, az semmit sem kap.

Csernova még mindig kísért a tót tulzók hivatalos organumában, a „Nár. Nov.“-ban. Hogy olvasóközönsége azt a magyarázatot, mely a vérfürdő rendezésével a magyarságot gyanúsítja meg, elhigye, időközönként fölföltámasztja az eseményeket, amelyek annyi hamis kamatot hoztak már eddig is részükre, amennyit a vezérek összes mtüködése sem volt képes fölmutatni eddig. Az elhantolt sírok fölött hullanak a krokodiluskönyvek. A megrögzött bűnös áldozatainak láttán maga színel leg több szanakozást. Az a lelkiismeret, mely az első elkövetni képes volt, a kis szeszkeskedést könnyen viseli el. — Most *Mudrony* Pál föltálos fogott pennát, hogy azzal elsirja későn fölébredt fájdalmát. A

mondva csinált könytenger középebe Párvy püspököt állította be céltáblául. Evvel a főpappal ugyanis a tótok sosem voltak még megelégedve, ninesenek most sem, amikor megígérte, hogy a csernovai zendülés elítélt áldozatai érdekében közbenjár. Hogy mer ő ilyen humánus lenni? Nem engedjük. Vagy ha már minden áron tenni akar, ugy tegye meg, de akkor — ugyan — tegyen meg mindent. Tegye azt, hogy görbítsék vissza mindenkiné hajszálát is, akinek ebből az esetből kifolyólag egyik-másik valami módon elhajlott. Hogy mást mit akart mondani, nem tudjuk.

Potemkin politikának nevezi a Slovenský Týždenník 26. száma a kormánynak a nemzetiségekkel szemben mutatott mai eljárását. A nemzetiségeknek tett engedményekben hamis Potemkin-falvakat lát, amelyek, mint a kártyavárak omlanak majd össze, ha a cár elvonul. A trónörökös itt a cár, a Slov. Týžd. ugy értesült u. i., „hogy kormányosa értésére adták, miszerint a trón várományosa a sovínizmusnak és a nemzetiség elnyomatásának egyáltalán nem barátja...“ Szerinte tehát azért sietett a kormány az engedményekkel, nehogy — ha a trónörökösnek néha jutna szemlélt tartani országai fölött — ilyen kellemes dolgokat ne lásson. A kis ravasz evvel két dongót akart lecsapni egyszerre. Ében akarja tartani a békétlenséget, elégedetlenséget, ezt a talajt, amelyben egész éltünk gyökeredzik, amely létföltételüket képezi és a trónörökös személyében a nemzetiségi izgatónak protektort is keresett. A tanulság pedig, hogy soha sem fog tudni a magyarság engedni annyit, amennyivel a Slov. Týžd. csak egy pillanatra is megelégedjék.

Amerikából.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Sokat irtam a mi tót egyesületi életünk válságairól, jobban mondva azokról a visszaélésekről, amelyek ezek keretében hosszú idők óta folynak, de csak a legutóbbi időkben kezdtek kiszivárogni. A pénzkezelés körül támadt a legelkeseredettebb harc. Ez volt az a pont, ahol a két ellentétes tábor legélesebb összetzése olyan jelenségeket szült és olyan dolgokat fedett föl, amelyek közönségünk minden más szencziónál élénkebben foglalkoztatták. A dolog végre, hosszú vajadás után, dűlőre jutott.

Az elégedetlen egyesületek, számra nézve tizenegyen 1908. évi április 28-án Newark-ban gyűlést tartottak, amely egy 35 pontból álló, bítnajstromnak is beillő határozatot fogadott el, melynek minden pontja vádol. Vádolja azokat, akik az özvegyek és árvák pénzével hosszú idők óta bűnös könyveléssel manipuláltak. Magát az egész iratot, mit *Mittrich* Imre és *Korman* András irtak alá, terjedelmessége miatt szóról-szóra leküzölni nem fogom, az érdekesebb pontok azonban így hangzanak:

Azért, mert a Národni Slovenský Spoloknak rossz sáfárkodása és az alapszabályoknak lábbal való tiprása Ruman András leleplező cikkei folytán nyilvánvalóvá lett azért, mert be van bizonyítva, hogy a mi egyesületünk pénzéből 40,000 dollárt a hivatalnokok különféle bankokban üzleti tőke címén kamat nélkül kezeltek, azért, mert A. S. Ambrosi az egylet pénzéből 10,000 dollárt vont el minden fölhatalmazás nélkül és olyan formán, hogy az nekünk szintén nem kamatozik,

azért, mert 63,000 dollárt kitevő összeg, melyet az illetékes özvegyek és árvák részére igen kifizetni kellett volna, hever és szintén kamatozatlanul, míg a szegény munkások

T Á R C A.

Rózsahegy.

Irtá: Szeghalmy Gyula.

(Szerzőnek a Felvidéki Magyar Közömléződési Egyesület megbízásából gyűjtött „Felvidéki Regék“ című művéből. A munka mintegy 80 regét foglal magában s kb. 600 oldalnyi terjedelemben, remekül illusztrálva az év december havában jelenik meg. Ára 7 korona. Előjegyzések a szerzőhöz: Szeghalom, Báthory-utca 415. szám, küldendők.)

Ott fekszik a Nagy-Fátra tövében, a Vág és a háromágu Revucza által képezett szögben. Csinos kis fészkek. Hozzá érdekes történelmi reminiscenciái is vannak. És ezek között nem utolsó annak a zsinatnak az emléke, melyen a lutheránus egyházatyák híressé vált *Articulus separatusok*ban elfogadták a *Formula Concordiae*t, az ágostai egyház e legfontosabb történelmi okmányát.

De hát nem erről akarok én most szólni. Két évszázados benediktinus iskoláját, örökké dűbörgő, kattogó, zakatoló pokolgépeit is említés nélkül hagyom. Ezek helyett inkább elvezetlek benneteket a városka fölött emelkedő bérctetőre és elmesélem: miért nevezik azt Rózsahegynek.

*

Aba Samu, vagy Péter király regnálása alatt történt-e, biz azt bajos volna eldönteni. Abban az időben még az eleven krónika

divatja járta. Ez pedig csetlett is, botlott is. A históriákat inkább kifolozgatta, kiszínezgette, mint elhallgatta. Hanem a dátumokra nem sokat adott. Ezért hát ne is kutagassuk a dolgot. Elég, ha a nacionáléját ismerjük. Ez pedig odavezet a Revucza melletti *Mlinikára*, amelyen akkor erős kővár állott s a tövében hire se, hamva se volt emberi lakhelynek: a mai Rózsahegynek.

Liptó vármegye még csak holmi territorium *preidium* regále volt akkor, mikor a *mlinikai kővárat* s a *liptói medence* nagy részét a *Donch-nemzetiségbeli Serbán* bírta. Hatalmában elbizakodott, erőszakos, büszke ember volt. A dominiumánál azonban sokkal inkább lelte gyönyörűségét egyetlen leányában, a *biborhamvas arcú, kékszemű, ezlsthaju Rózsában*.

Hogy ő kivüle nem volt figyelere se kiesi, se nagy, nem igen aggasztotta. Férfinak, erősnek, edzettnek, fegyverforgatónak nevelték akkor a lányt is, aztán meg a *prefekciálás* nem is volt még akkor olyan *ceremoniákhoz* kötve, mint később.

— A leány gazdagságának és még inkább szépségének hire messze vidékekről odabonlondította a daliák egész seregét. Ugy-ugy körülbálványozták, mint az égő méceset a botor nyári lepkeraj. De nem volt szerencsésük. Egymásután jutottak a lángcsókoló lepke sorsára.

Pedig a kisasszony nem volt köszívű. Csak vértézve volt. A *Velki vrch-en* álló *karám pásztor* szövégette a vértet. Ennek danájába, furulyaszavába gabalyodott bele.

Ez okozta vesztüket. Mert mikoron a *kevély Serbán* megtudta, kivel cserélt szívet az „*egyetlen kincsem*“, rettenetes haragra gerjedt. Olyan volt, mint a vadállat. Tört, zuzott. Toporzékolt, átkozódott, fogadkozott. Még sirt is. Sirt az a hatalmas, erőszakos, *kevély ember!*

A *csufságát* siratta. Mert *csúfá lön* téve az *ösi Donch-familia*. Ami hirt, nevet, diadalt, *dicsőséget* gyűjtögettek az *ösök* annyi százzadon keresztül, azt most ez a leány mind elpocskolta. Választhatott volna az ország leggazdagabb, legnevesebb daliái közül s mégis egy nyomorult pásztor választott...

Serbán nem érzett még soha olyan szívet *facsaró fájást*, mint ezen a napon. Es olyan mondatlan keserűséget se.

Maga elé hozatta a *pásztorlegényt*. Kiadta a kegyetlen parancsot: *szakítottassatok* kétfelé a nyomorultat. Hadd *törlöm* le a szívéről a leányom képét.

A *csatlósok* akkép *tőnek*. Hosszas *mesterkedéssel* lehajlítottak a *várkapu* előtt két *fiatal fenyőt*. Egyikhez odakötözték a *legény jobb lábát*, a másikhoz a *balt*, aztán hirtelen *elvágták* a fákat *összetartó* *guzst*, mire a *ruganyos sudarszálak* *iszonyu erővel* *csapód-*

özvegyei és árvái minden segély híjján szük-séget szenvednek és éheznek,

azért, mert bezonyítottat, hogy az özvegyek és árvák segélypénzeik fölvetelénél meg lettek rövidítve és stb. stb., bizalmatlanságunknak és rosszálásunknak adunk kifejezést először Ambrosi A. S. elnöknek, Wolf J. Julius pénztárosnak, továbbá az egyet hivatalos organumának és minden főbb hivatalnoknak, amennyiben a rossz sáfárkodásban részük volt.

A továbbiakban egy szämvezgáló bizottság kiküldését követelik, amely politikai hatósági személyekkel egészítse ki magát a bűnösök érdemszerinti megbüntetését s az egész kezelésnek más kezekbe való letételét stb. sürgetik.

Ehhez ujabbban, de ettől a mozgalomtól függetlenül' ujabb vádak merültek föl a N. N. S. elnöksége és hivatalnokserege ellen.

Taggyűjtésről kellett gondoskodni. Hangzatos fölhasználók intéztek ezer meg ezer emberhez, abban az irányban, melyek végén ott fityegett az ígret, hogy aki bizonyos számú tagot gyűjt, az a központ részéről jutalomban részesül. A gyűjtés lázasan és örüsi eredménnyel folyt. A tagok száma rövid időn belül megkétszereződött. Az ujak fizettek, a pénz folyt; megfizették a tagságot igazoló diplomát is valamennyien előre, mert ez így volt kikötve. Egy hosszu esztendő elmúlt azóta, a pénz eltűnt, elszámolva sehoh sincs. Jutalom, diploma sehoh sincs.

Amit itten föltártam csak néhány rövid karcolat abból a rettenetes kavarodásból, amely itten kísért. A kedélyek a végtelenségig föl vannak izgatva, maga a munkásnép csak azt látja, hogy őt magát lopják, özvegyeit és árváit éheztetik s ott az elkeseredés minden pillanatban komoly végzetes alakban törhet ki. A vezérek kora itt lett. Kitélt a bocslélet. A tótok vezéreinek nem hisznek többé. A következményekről jövőre. Üdv.

— k. —

Justh Kálmánról

1829—1908.

Az utolsó hetekben, majdnem minden számunkra kijutott ama fájó kötelesség, hogy olvasóinknak egy-egy elszomorító esetről, egy-egy nemes lélek, egy-egy áldott szív elköltözéséről számoljunk be.

A jelen alkalommal, lelkünk egész mélyében átértett fájdalommal, szívünk minden érzésével tesszünk eleget e reánk háromló feladatnak, nemcsak azért, mert azt a csai-ádot borította gyászba a halál, mely közéletünk s a magyar ügy vezetésében mindig előjár, mely e szent ügyért mindent áldozott, hanem azért is, mivel immár rövid időközben másodszor teszi próbára a gondviselés kifürkészhetetlen akarata fájdalommal csordultig megtelt lelkeiket.

Alig néhány hete, hogy örök nyugvóhelyére kísértük a legodaadóbb, a legszeretőbb leányt, ma az édes jó anya előtt tárulnak fel a sötét sirbort nehéz kapui, hogy az oly sulyos és annyi szenvedéstől meggyötört porhtüvely békességet találjon ott az elkövetkezendő föltámadásig.

Justh Kálmánról keveset hallott, keveset tud a mai nemzedék. A legutóbbi évtizedek társadalmi mozgalmaiban már nem vett részt, mert lehet mondani, hogy azokat már betegeskedve élte keresztül.

De akik ismerték őt időnk előtt, szinte lelkesedve beszélnék ama szépséges érenyekről, melyek őt a régi magyar nemes asszonyok mintaképévé emelték.

A legjobb gazdaasszonyok közt is a legjobb volt. Fáradhatatlan buzgalommal igyekezett megosztani férjével ama gondokat, melyek egy kitorjert gazdaság vezetéséből reá háramlottak. Még fenmaradt minden szabad idejét pedig, forrón szeretett gyermekei

nevelésére fordította. Mintaképe volt a szerető, a gondos anyaknak.

Emellett soha sem feledkezett meg a szegényekről. Gondja volt arra, hogy alamszna nélkül senki el ne hagyja uri háza küszöbét. Nemes szíve sugallatát követve, első volt azok között, kik a ma annyi áldást, annyi jótékonyt gyakorló nőegyletet megalkották.

Néhány év óta sulyos természeti idegbenulásban szenvedett, melynek fájdalmait anyagi türelemmel viselte. A legutóbbi időben betegsége rosszabbra fordult, melyet sulyosított még annyira szeretett leányának váratlan elvesztése.

Egy héttel ezelőtt már agonizált, míg végre a mult hó 28-án megváltotta őt az isteni gondviselés sulyos fájdalmaitól. A legpéldásabb életű hitves, a legszeretőbb anya nemes szíve megszűnt dobogni.

A gyászborult család a következő jelentést adta ki a szomorú esetről:

„Necpáli Justh Kálmán úgy a maga, mint fia György és neje született benicei és micseyi Beniczky Mária, valamint fiaik Ödön és Andor, továbbá Ferenc és neje sz. németújvári és szabadbathyhányi Batthyány Mária grófnő, valamint gyermekeik Margit és István nevében, mélyen elszomorodott szívvel jelenti, hogy a legpéldásabb hitvestárs, a legjobb anya, anyós, illetve nagyanya necpáli Justh Kálmánról született benicei és micseyi Beniczky Sarolta Tótrónán, folyó évi június hó 28-án példás életének 79-ik és boldog házasságának 53-ik évében, hosszu, kinos szenvedés és a halotti szentségek ajtatos felvétele után az Urban elszepdült.

A megboldogult hült tetemei a tótrónai halottas házban folyó évi június hó 29-én délután 4 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és folyó évi június hó 30-án délután 3 órakor a necpáli

tak vissza és kettéhasították a szerencsétlen embert. Majd lehozatta a fatetőről a véres husfoszlányokat s odavetette a vérebekeknek: hadd marakodjanak rajta.

Es az ártatlan, szerető szívt leánynak mindezt végig kellett néznie.

Nem volt se eleven, se holt. Mintha letörtültek volna arcáról a biborhamvat, mintha kilopták volna kebeléből a szívet, lelket, olyan volt szegény. Csak nagy, égkék szeméből kipergő és selymes pilláin meg-megcsillanó könnyecskéjei mutatták, hogy él s hogy kinjai emberfölköttek.

*

Egy álló hétig egyebet se tett a kevésy Serbán, mint dult-fult, lötött-futott s fözte a levét a csertovicai vén bűnössele: Jaloweczky Tychával. A legény halálának tizedik napjára fölkereste a vár egy sziklakazamatájában véres szalmára vetett s a sziklafalhoz léncolt leányát, ki azóta átszenvedte a mártirok minden kinjait.

Parancsára lehullottak testéről a nehéz bilincsek.

— Kövess! — szólott mogorván. — Fönn a cinteremben megtudod, mit határozotam sorsod fölött.

De a leány nem követhette. Testi, lelki kinjai annyira meggyötörték, hogy nem volt jártányi ereje.

— Hozza valamelyikötök utánam! — for-

dult most a fáklýákat tartó poroszlókhoz.

Az egyik ölébe kapta, mint a könnyű pelyhet, de mikor elfordult a kegyetlen váru, megcsókolta a leány ruháját s napbarnított arcán kérges tenyerével szétmázolta az ellopódzó könyeket.

A cinteremben durva szavakkal fordult a lányhoz:

— Kijozanodtál már?! . . .

Észhez kaptál már?! . . .

Siratod még a mátkád?! Azt a fattyut, azt a semmit?! . . .

Vagy a szivedre szállt a vére, lelkedbe a lelke?! . . . Hahaha!

Kacagj te is! . . .

Most jó a vigja! . . .

Vigadj hát, dalolj hát, nevéss hát, örülj hát! . . . a mátkásagodnak!

Mert mátká vagy! Halold, mátká, az apád mondja! Hahahahaha!!

A meggyötört leány mit se felelt. Olyan volt, mint akiből kilopták a lelket.

Serbán folytatta:

— Tegnap megegyeztem a csertovicai Jaloweczky Tychával. Igaz, vén egy kicsit. Ha megdondoljuk, az apád is lehetne. De nagy a nemzetsége. Es hires. Es gazdag.

Ápoló kell néki. Hüségés gondozó, aki borogassa podagrás tagjait s fözze a herbákat, ha bánja a kelh.

Oda ígértelek neki ápolónak . . . hitestársnak.

Jó dolgod lesz. Megbecstül szörnyen. No, mit szólsz hozzá?! Két nap mulva lesz a lagzi.

A lány most se felelt. Csak lecsukott selymes pillái alól gördültek a könyek.

* * *

Két nap mulva a Mlinika-hegyi várban nagy volt a vigasság. A lagzit lakták. Zugtak, bugtak a kürtök, rikoltott a sip, szólt a hegedű, subogott a selyemviganó, csengett a sarkantyú. A lakodalmi nép erősen ropta a táncot. Hol palotást, hol lengyelest, ugrórt, forgórt, feckést, vagy éppen vánkóssot, ahogy került.

A menyasszony kézről-kézre járt. Olyan volt szegény, mint az áldozati bárány. Csak a völegény nem táncolt még. Ott gunnyasztott a menyeges nászdobogón. A lábai vánkóssok közé pólyálva. Borostás, petyhüdt ajakát ökleire, azt meg vastag sombotjárta támasztva, köhécselve, krakogva, föl-fölsziszszelve, nézte az ide-oda kavarodó sokadalmat.

Ejféli felé egyszerre csak megzendült a pártatánc édes, fulbemászó, altató nótája.

Nosza, hamarjában ugrott a nyoszolyólegény, hogy odavezesse a menyasszonyt a völegény elé: eljárni a mátkák pártatáncát, de biz azt nem lelte sehoh.

Egyéb se kellett. Megrökönyödött az egész

róm. kath. sirkertben örök nyugalomra elhelyeztetni.

Az engesztelő szentmiseáldozatok a tóprónai és a necpáli róm. kath. templomokban folyó évi július hó 1-én délelőtt 10 órakor fognak az Urnak bemutatni.

Tóprónán, 1908. évi június hó 28-án. Áldás emlékére!

*

A megboldogult hült tetemét a mult hó 29-én délután 4 órakor szentelte be Riedl József tóprónai plébános, amely szomorú aktusnál jelen volt a felsőjárás egész intelligenciája. A beszentelés végeztével halottas kocsira tették a koporsót s a család átkísérte azt Necpára, hogy ott az ujonnan épített sírboltba 30-án délután örök nyugalomra helyezték.

Necpálon a római katolikus templomban emeltek ravatalt, melyet valóságos virágos kerté varázsolt a szeretet.

A gyászszertartást Komora János ruttkai esperes-plébános végezte megfelelő papi segédlettel, melynek végeztével egy a templomban, mint kint a sírbolt előtt Wunder József vezetése mellett a magyar daloskör énekel szivreható gyászos énekeket.

A temetésen ott volt a vármegyei és állami tisztikar majdnem teljes számban. Ott volt Osztrólczy Miklós Zólyom vm. főispánja is, kit a Justh családhoz régi és szeretetteljes benső viszony csatol.

A ruttkai tanonciskola.

Kevés vállalat, kevés hazai intézmény mutathat fel végeredményében oly messzekiható, s szociális életre annyira üdvösnek mutakozó alkotásokat, mint éppen a kassai-oderbergi vasut. Ha figyelemmel kísérjük ennek a majdnem az egész Felsőmagyar-

országot átszelő vasutnak igazgatását, okvetlenül arra a meggyőződésre jutunk, hogy ebben az igazgatásban, a hálózat és a forgalom fejlesztése mellett nagy tért foglal el a személyzet szociális ügyeiről való bőles gondoskodás is.

Hogy többet ne mondjunk, itt van az iglői tápintézet, mely alkotás valóságos jótétemény a vonalon elszórt szegényebb sorsú szülőkre nézve, kiket ugyszólván teljesen mentesít a gyermekek nevelésének, a gyermekek iskoláztatásának súlyos gondjától. Itt van a ruttkai munkásékezdé, de itt van a ruttkai tanonciskola, melyhez hasonló ugy felszerelését, mint a tanítás intenzivitását tekintve, nemcsak Magyarországon, de a külföldön is kevés van.

Mert az intézetben a tanuló szakmájához szükséges előismereten kívül oly általános és tág ismeretkörre felelt szert, mely jócskán megközelíti a középiskolák alsóbb osztályainak színvonalát. Mire kész ember a műhelyben, akkora perfekt azokban a tudományágakban is, melyek elsajátítása feltétlen szükséges ahhoz, hogy az életben mozogni, helyesen itélni, cselekvéseinket, saját és mások érdekében irányítani tudjuk.

És ezekben a nagyfontosságú, nemes hivatást teljesítő intézmények megteremtésében, a vasut igazgatóságának áldozatkészsége mellett, mindenütt ott van ruttkai Ráth Péter keze, ki a legszívesebben, a legmelegebben karol fel minden oly eszmét, melynek közhasznu voltáról egyszer meggyőződött. És ha egyszer megteremtett valamit, nem áll meg a munkában, hanem szive egész melegével fejlesztí, táplálja, istápolja azt. Szóval nem kevés soha félünkünk!

Nem csuda hát, ha a ruttkai tanonciskola évről-évre vizsgálatai is mindenkor az ő személyesen jelenlétében tartatnak meg. Nem csudáljuk, hogy ez alkalomra az ő roppant

elfoglaltsága mellett is időt szakít arra, hogy személyesen győződjék meg arról, miként simul ez a páratlan intézmény az élet szükségleteihez, mikép nevelkedik az a munkás-ez az iskola, melyre később nemcsak a vasut, de az egész ország is támaszkodni fog.

Mi azt hisszük, hogy ruttkai Ráth Péter ennek az iskolának nevelő hatásában nem csalódott s a vizsgálaton halottak és tapasztaltak azzal a jóleső érzéssel tölthették el lelkét, melyet a nemes tettek, a nemes cselekedetek, a közhasznu intézmények szerencsés perfektuálása ébreszt kebelünkben. Es ez az iskola valóban betölti azt a hivatást, megfelel annak a várakozásnak, melyet megalkotói annak idején hozzáfűztek.

*

A tanonciskola évről-évre vizsgálata a mult hó 30-án délután 4 órakor kezdődött, melyen a nagyszámu érdeklődő közönségen kívül a kir. tanfelügyelő és Saager Ferenc főfelügyelő kíséretében maga a vezérigazgató is megjelent s a vizsgálat kezdetétől annak befejeztéig a legnagyobb érdeklődéssel hallgatta az oktatók feltett kérdéseire adott feleleteket.

Nyugott lelkiismerettel elmondhatjuk, hogy a tanulóknak a vizsgálaton megnyilatkozott tudása, ismerete, képzettsége, a fardhatatlan tanároknak csak dicsőséget szereztek és jól eső megnyugvást teremttek annak a nemes léleknek, ki ennek az iskolának megteremtését ambicionálta.

A vizsgálat befejezte után a vezérigazgató szép és hazafias beszéd kíséretében 300 korjutalmat és értékes ajándékokat osztott ki a következő tanulóknak közt:

Bucsek József I. oszt. tanuló 1 rajzeszköz, Fehérvári András I. oszt. tanuló 1 drb. rajzeszköz, Kubányi István I. oszt. tanuló 1 drb. rajzeszköz, Soltész Imre I. oszt. tan. 1 drb. rajzeszköz, Chilo János II. oszt. tan. 10 kor., Kiss Andor II. oszt. tan. 15 kor., Markovics József II. oszt. tan. 15 korona, Jaksza László III. oszt. tan. 20 korona, Kohn Gyula III. oszt. tanuló 20 korona, Budai Mihály II. oszt. tan. 10 korona, Szekeres Géza II. osztály tanuló 10 korona, Teszár Géza II. osztály tanuló 10 korona, Zwic János II. oszt. tan. 10 kor., Császár János III. osztály tanuló 10 korona, Haefner Kelemen III. oszt. tanuló 10 korona, Rohácsik János III. oszt. tanuló 10 korona, Rusnyák Béla III. osztály tanuló 10 korona, Semann Győző III. osztály tanuló 10 korona, Tamási Ede III. osztály tanuló 10 korona, Dáni András II. osztály tanuló 10 korona, Kopp Károly III. osztály tanuló 10 korona.

A jutalmak kiosztása után a vezérigazgató a vizsgálaton jelen volt vendégekkel egyetemben, átvonul a gyönyörtelen diszített kerti helyiségbe, hol Saager Ferencnek öngyagsága az ő libellincselő szeretetreméltóságával látta vendégül a nagyszámhan összegyűlt hölgyeket és urakat.

Jó bor, kitűnő zene és a háziasszony odaadó gondoskodása mellett, egész a vonat indulásáig maradt együtt a társaság.

A vezérigazgató este fél 12 órakor utazott el Budapestre.

(+)

sokadalom. — Csoportokba verődve zugottbugott, mint a víz odvában a megriasztott méhráj.

Serbán is rosszat sejtve, fáklýások után kiáltozott.

Összekutatták a várudvar minden zegézugát. Bejárták a bástyatetőket, a függőkeretek tekervényeit. Megmászták a toronyokat, bekukkantottak a sziklakazamaták rejtekeibe s hogy nem akadtak a szomorú ara nyomára, lerohantak a vár alá.

Ott aztán meglelték. A meredek bástyafal egy kiálló szikladudorán agg fargally tönkjei között fektűd: eztüstös fűrtel kibomolva, biborhamvas arca elfakulva, hónál is fehérebb nászruhája vérfolttal rakva, dermedt ujjai között elhervadt, szirmait hullatott vadrózsaszál...

*

Elűlt a jókedv. Elűlt a zaj. Elneműlt a hegedű szava. Oszlott a népség.

A kevély Serbán levetette magát a földre s egy sirt, ugy zokogott, ugy átkozódott. Aztán leborult a halott márványhideg tetemére: könyveivel fűrtuszgatta, csókjaival melegengette, esdő, becészó szavakkal elhalmozta.

Ezalatt sietett mindenki odébb állani. Féltek a fájdalomban szinte őrzöngő várúrtól. Még az öreg Jaloweczky Tycha is botrakapott s podgrásns lábairál ugyancsak iparkodott kifelé. Kűnön aztán gyalogszekerbe

tétette magát s azzal usgye, meg se állt Csertovicáig.

Egy élő lélek se maradt a várbán.

Mikor Serbán felemelkedett leánya holtteste mellől s révedező szemeit körülhordozá a teremben, meglepődve látta, hogy nincs körülötte senki.

Hivta ezt is, hivta azt is. Befutotta a kongó termeket s hogy hívó, parancsoló szavaira csak el-elenyésző visszhangja felelt, észtesztő kesertűség töltötte meg a szívet. Körmeivel a keblét tépte s a kiszűkő vért rettentően káromlások közt szórta az ég felé. Aztán felkapott egyet az izzó fáklýatorzókok köztűl, felrohant az ódon toronytetők alá s pár perc múlva már vérvörös lángoszlopok rajzolódtak a sötét égboltra.

Mikorra a nap korongja fölemelkedett a felhőket esókoló bércetűk mögűl s biboros sugárözönűt megfűrtuszgató a lýtűi tápály harmattengerében; izzó zsarűtnok, fekete tűszűk jelűlte csak helyét a híres sziklavárnak.

*

Rég benűtte már a fű s a fa helyét az ősi várbán. Nem emlékeztet többé már mi sem Serbán lakára, de a hegykupot Rózsá nevéreől nevezik ma is.

E hegyreől neveztek el a későbbi száz telepítvényt Rózsáhegynek.

HIREK.

Kinevezés. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter *Gyaldn* Gyula postatisztet, a turóczenzmártoni m. kir. posta- és távirad hivatal főnökét, postafőtisztet nevezte ki.

Tíz éves találkozó. A turóczenzmártoni m. kir. állami felső kereskedelmi iskola azon növendékei, kik az 1897—8. évben tették le az érettségi vizsgálatot, e hó 4-én 10 éves találkozóra gyűltek össze városunkban.

Nyilvános nyugtázás. Egy kiránduló társaság tagjai a magyar daloskór zászlájára következők ép adakoztak: Toperczer Sándor 3 korona, Dittert Gyula, Vojtek Nándor, Toperczer Vilmos, Sztrakay Károly és Barois Andor 2—2 korona. Összesen 13 korona. A pénzt a daloskór pénztárnokához juttattuk.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter a III. o. kereseti adót, bányaadót, valamint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok s egyletek adóját illetőleg, az adókiadás alkalmával megállapított adóösszegek mérve ellen benyújtott felelőseket elintézésére a beszercebányai m. k. pénzügyigazgatóság székhelyén alakított felszólamlási bizottság elnökévé *Klimó* Vilmos pribóci lakost, elnöki helyettesévé pedig *Dr. Tillesh* Béla beszercebányai ügyvédet nevezte ki.

Színészet. F. hó 2-án kezdték meg Szabadosék működésüket. Végre egyszer nyári szünetek előtt jöttek hozzánk, amikor még az összjátékot nem tette tünkre a nyári pihenés, a szerepeket még tudják a színészek. A két előadás után, amelyeket láttunk, csak jót mondhatunk a társulatról. Drámai személytöze csaknem teljesen a tavalyi jó gárda. Operettjei azonban rendkívül nyertek a nyolc tagu zenekarral, amely a maga nemében igazán meglepően sokat produkál. Szerencsésnek mondhatja magát Szabados, hogy ilyen jó zenekarra tett szert. Hasonló formában még nálunk operettek egyáltalán nem kerültek színre. S azt hisszük, ez fogja leginkább közönségünket színbáza vonzani. Szabados már sokszor bebizonyította, hogy a közönség érdekeit mindig szem előtt tartja, s ezért megérdemelne a legnagyobb mértékben a közönség pártfogását. Az egyes tagoktól a jövő számunkban fogunk megemlékezni.

Zongoravizsga. Az 1908. június hó 28-án megtartott zongoravizsgálati hangverseny fényesen sikerült. Ismertük *Andalits* Irmát mint kitűnő zongoravivésznőt, most megismertük benne a kiváló tanárnőt. Bámulatos, hogy e rövid 8 hónap alatt mily fényes eredményt ért el növendékeivel. Mi a magunk részéről ehhez a fényes eredményhez ismételtelen is csak a legnagyobb elismeréssel adózhatunk.

A turóczenzmártoni magyar férfidaloskór a f. évi június hó 29-ére hirdetett nyári mulatságot e hó 12-én fogja megtartani.

Esküvő. *Havas* Samu kir. segédmérnök e hó 7-én esküszik örök hűséget *Berényi* Teréznek, *Berényi* Bertalan körmöcbányai kir. adóárnok leányának.

Vivás. *Pellegrini* József olasz vivómester már városunkban időzik és a jövő hetfőn megkezdte a tanítást. Tavalyi tanítványai legnagyobb részben folytatják a kitűnő sportot. A tanulásra jelentkezni lehet lapunk kiadói hivatalában, vagy közvetlen a mesternél.

vívó-leckeórák naponta reggel hat órától félkilencig és délután öt órától félnyolcig tartanak meg.

Nyári mulatság. A Kisselmecei Önkéntes Tűzoltó Egylet f. é. július hó 19-én nyári mulatságot rendez, melynek kezdete délután 2 órakor lesz. Személyjegy 1'60, családjegy 4 korona. Felülvezetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság július hó 26-án lesz megtartva.

Az őrangyal. *Huddk* Endre törvényhatósági állatorvos fiacskája, a mult kedden az elsőemeleti folyosón játszadozott. Hogy-hogy nem, a kis fiu egyszer csak lebukott a kiszalasztott járdára, de oly szerencsésen, hogy néhány kisebb zúzdáson kívül, egyéb baja nem történt. A házbeliék csak a kis fiu testének lezuhanása által okozott zaj folytán vették észre a bajt.

Vége a fűtynék is. A huszadik századot nem hiába tartják ideges századnak. Ma már a gyermek is ideges s az orvosoknak ugyancsak föl a fejük, hogy miként reparálják ki a pacienseik megromált idegrendszerét. És mikor ilyenformán a közidegesség karmaiban vergődünk, jól esik konstatálni, hogy a kereskedelmi kormány megint egy oly intézkedést tett, amely elsősorban az idegességünkkel számol. Arról van ugyanis szó, hogy 1909 januárjától kezdve elmaradnak azok a levegőt élesen hasító fűtők, amelyek a vonat érkezőkor és induláskor az utasok idegeire oly rettenetes hatással voltak. Az állomások csemettyűszava után, imo megkondukt a lélekharang a mozdonyok fűtője fölött is.

A Tatra vasutja. A villamos vasut, amely a poprádfelkai vasuti állomásról indul ki és Tátrafüredig viszi az utasokat, javában épül. A számítás szerint ezt a villamost már a jövő hónap közepén átadják a forgalomnak, amint valószínűség van arra is, hogy a tarpataki vizeségig nyúló fogaskerekű is mihamar készen lesz. Azok tehát, akik július vége felé mennek a Tátrába, mellőzhetik a rozoga és drága bérkocsikat, amelyek a poprádfelkai állomás mellett várják az utasokat. De nemcsak kényelmesebb lesz az ut a hegyek közé, hanem olcsóbb is. Eddig annak, aki Tátrafüredre akart följutni körülbelül hat koronát kellett fizetnie a kocsisért, míg ezentul a kényelmes villamos sokkal gyorsabban szállítja föl egy koronáért. A málhákat sem kell az állomás előtt levő kocsikra kihordani, mert a villamosokba azonnal átrakhatják. Ezzel a villamossal a döcögő és nagyon is rázó villamos omnibuszoknak is lejár a napjuk és a Tatra teljesen modern képet fog mutatni a közlekedés terén. A bérkocsipar persze egy kis hanyatlásnak néz elébe, mert nagyobb fuvarokról immár aligha lehet szó, kivéve a dobsinai vonalat, amelyen ezentul is kocsik fognak járni. Az emberek gyorsabban és olcsóbban végezhetik kirándulásait, ami a tátrai élet nagy arányu föllendülését jelenti.

Hlinka megint bajban van. *Hlinka* András a hirhadt agitátor és a csernovai verfürdő értelmi szerzője, a mult év június havában egy népgyűlés alkalmával azzal vádolta meg *Sonderlich* József rózsahegyijegyzőt, hogy *Swertner* Ferenc pénzügyi tisztviselőt megvesztegette. Ezért a rágalmaszásért *Sonderlich* pert akasztott a főtisztelőndő

nyakába. A rózsahegy-i törvényszék *Hlinkát* bűnösnek mondván ki egyhavi fogházra és 400 koronára ítélte. A kuria a napokban foglalkozott az ügyvel, s a fogházbüntetés mellőzésevel a pénzbírságot 600 koronára emelte.

Ugrás a magasból. *Záborszky* Zsigmond draskóci illetőségű cellulosegyári munkás többszöri figyelmeztetés dacára — éjjeli szolgálata közben — felment a gyár harmadik emeleti karzatára s annak egyik eldugottabb sarkában, a legszigorubb tilalom ellenére, lefektült aludni. Így tett a mult hó 28-án is. Már javában szundikált, midőn a főzetűtés közben kiáramló gőz által felriasztva, munkahelyére akart gyorsan visszaszaladni, de a lépcső helyett, ki nem derített okból, mintegy 13 méter magasságból, a földszinten levő anyagdemencébe ugrott. A 18 éves fiatal munkás azonban csudálatos módon alig szenvedett súlyosabb sérüléseket. Fájdalmi csak a belső keresztcsontban vannak s így valószínűleg rövid időn belül gyógyultan fogja elhagyni a helybeli kórházat, hová a baleset után beszállították.

Halál a vasuton. *Dianis* Györgyné szül. *Adamecz* Judit teljes egészségben szállt fel vasárnap délután a kiscsepényi állomáson a vasutra, hogy Budapestre utazzék. Alig indult azonban el a vonat az állomásról, midőn ismerőseinek rosszulétről kezdett panaszkodni, s néhány perc múlva meghalt. A szerencsétlen asszonyt szívizékhűdés érte. Holttestét a stubnyai állomáson kitétték a vasuti kocsihoz. Hozzátartozóit pedig rögtön értesítették a szerencsétlenségről.

Ingeny megtekinthető és vásárlásra nem kötelező *Suehla* János turóczenzmártoni kárpitos ez butoraktáros valódi mahagóni hálószoba- és pallisander ebédlő-butorokból stb. stb. berendezett butoraktára, mely — az árakra való tekintettel is — versenyképpessé lett bármely nagyvárosi hasonló tüzlettel szemben.

Munkásszerencsétlenség. *Aschkerca* János gyári munkás, a helybeli cellulosegyárban, a szitaegépnél, egy ventiláló készült hajtókerekének felszajazásával foglalatkoskodott. A szijat egy léccel igyekezett a korongra ráhajtani. Midőn a korong mozgásba jött, a szijon levő csavár a léccel lettötte s egy erős lödítással a munkás jobb kezének hajtotta s annak alkarját részben összetörte. A szerencsétlenül járt munkást a helybeli kórházba szállították, hol a gyógyulás valószínűleg három hétig eltart.

Öngyilkossági kísérlet. *Bukovszky* András 38 éves nős tomesinyi lakos, székgyári munkás, állítólag afeletti elkeseredésében, hogy apósának kölcsön adott néhány száz koronányi követelését, adóslévél hiányában behajtani nem tudja, a mult hó 28-án öngyilkossági szándékból forgópisztollyal hasbalötte magát. A golyó a hasüregben áthaladva, a szerencsétlen ember hátában, közvetlen a bőr alatt akadt meg. A súlyosan megsebesült embert a helybeli kórházba szállították.

Akinék a záróra nem tetszik. *Pavelce* Lajos rézműves a mult hó 26-án a Reisz-féle vendéglőben mulatott. Zárórákor a vendéglős távozásra szólította fel a már erősen elázott legényt. Ez azonban a felszólítás miatt dühbe jött s a vendéglőszoba összes ablakait beverte. A duhaj legényt a csendőrség a helybeli járás-bírósnál feljelentette.

Munkásszerencsétlenség. Vidra Pál lipóci lakos még a múlt hó 27-én többemagával sinanyagot emelt le egy kocsiról. Emelés közben az egyik sin lábára esett és annak ujait összezúzta. A szerencsétlenül járt munkást otthon ápolják.

Ha egy asszony Schicht „szarvas“ jegyű szappánával mos, s mellette egy más asszony közönséges, kemény és nehezen oldódó szappannal, a mosással az lesz előbb kész, aki Schicht „szarvas“ jegyű szappánát használja. Egy év múlva a másik asszony lesz előbb kész, de fehérltjével, mert a könnyen oldódó „szarvaszappan“ kiméli a fehéreműt és a színeket nem támadja meg.

Kitűnő anyagokból készült

olcsó

sírkövek

kaphatók

STEINER LAJOS

árúgyőkösgében
Turócszentmárton.

Javitások és el-
évült sírkövelir-
tok kijavíthatnak.

Levélbeli meg-
hívásra jövek!

Nyiltér.

(E rovatban közlöttéért nem felelős a szerkesztő.)

Mindazon barátunknak és ismerősünknek, kitől személyesen nem bucsuzhattunk, ez utón mondunk Isten hozzád.

Turócszentmárton, 1908. július 4-én.

Doctor Tivadár és neje.

ISKOLAI ÜGYEK.

Uj óvoda Szucsányban. A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter, mint értesülünk, Szucsányban egy új állami óvoda felállítását engedélyezte. Az új óvoda a folyó évi szeptember havában már megnyílik.

Képesítő vizsgálatok. A zniói tanítóképzőben a képesítő vizsgálatok Künszler Károly dr. kir. tanfelügyelő elnöklésével a múlt hó végén ejtettek meg. A képesítő vizsgálatra jelentkezett 29 növendék közül 28 nyert képesítést. A vizsgálatok befejeztével, a képesített növendékek tanáraik vezetése mellett a salgótarjáni közszékhányakat tekintették meg, hol a bányák igazgatósága a legnagyobb előzetkénységgel fogadta a kirándulókat.

KÖZGAZDASÁG.

Versenyfárgyalás. Turócz vármegye alispánja közhírré teszi, hogy a turóczvármegyei törvényhatósági és vasuti állomásokhoz vezető közutak fenntartási céljaira az 1908., 1909., 1910., 1911., 1912. és 1913. években szükséges kavics szállításának biztosítása iránt 1908. évi július hó 22-ik napján délelőtt 10 órakor Turócszentmártonban, a vármegyeház kistermében zárt írásbeli ajánlatok után nyil-

vános versenyfárgyalás fog tartatni, melyre a vállalkozni kívánókat ezennel meghívja. Ajánlat tehető az alább megjelölt közutakra és közutárszerekre külön-külön, vagy az ezekből tetszés szerint alakított csoportokra s esetleg az összes törvényhatósági és vasuti állomásokhoz vezető közutakra. Nem lényeges árkülönbséget mellett előnyben részesítetik azonban az az ajánlat, mely mentül több utcsoportot ölel fel. Az ajánlati versenyfárgyalás alapjául szolgáló kavicsfelosztási kimutatásban előírnyozott kétköbméteres kavicsgarmadák száma a következő: I. A Jánoshegy—prékopai th. közút 0—25 km. szakaszán 565, II. A Jánoshegy—prékopai th. közút 25—44-266 km. szakaszán 610. III. A Gajdel—pribóci th. közúton 360, IV. A Lezsachó—zsjári th. közúton 275, V. A Divék—moskóci th. közúton 130, VI. A „Turócszentmárton“ vasuti állomáshoz vezető közúton 40, VII. A „Rákó-Pribóc“ vasuti állomáshoz vezető közúton 30, VIII. A „Znióvárálja“ vasuti állomáshoz vezető közúton 30, IX. A „Stubnya“ v. állomáshoz vezető közúton 30, összesen 2070 kétköbméteres garmada. Az ajánlatok az általános és különleges szállítási feltételekben foglalt határozományok figyelembe vételével a turócszentmártoni m. kir. államépítészeti hivatalnál megszereshető „Ajánlati“ és „Ajánlati kavicsfelosztási kimutatás“ című minták szerint szerkesztendők. Bánatpénz gyanánt az ajánlott vállalati ár 5%-ának megfelelő összeg teendő le — készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban — ezen „Versenyfárgyalási hirdetmény“ számára való hivatkozással a turócszentmártoni m. kir. adóhivatalnál. A bánatpénz letételét igazoló adóhivatali letéti elismervény az ajánlathoz csatolandó. Az ajánlat ajánlattevő pecsétjével lezárt borítékban közvetlenül vagy posta útján legkésőbb a versenyfárgyalásra kitűzött időgig nyújtandó be Turócz vármegye alispánjánál. Az ajánlat borítéka következő felirással látandó el: „Turócz vármegye Alispánjának Turócszentmártonban“.

A liment. Capsiol comp., a Horgony-Pain-Expeller igazi, népszerű háziszere lett, mely számos családban már sok év óta mindig készletben van. Hárfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csúznál stb.-nél a Limentel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkóránál, minő: a kolera és hányóhasfolyás az altestnek Limentel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszere jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és úgvegen: á 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona, a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Limentel (Horgony-Pain-Expeller) kéri, valamint a „Horgony“ védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

Szerkesztésért felelős: Dugovich Titus.

Helyettes szerkesztő: Boldizsár Boldizsár.

Kiadótulajdonos: Moskóci Ferencné.

KALOGÉN
BRÁZVA SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM és SZÁJVIZ

Kitűnő fagyalt és jegeskávé,

teavajból készült sütemény, édes italok, jégen hűtött palacska és palackbor

Reizkup Ferenc
cukrászdájában Ruttkán
(az állami iskolával szemben).

Védjegy: „Horgony“

A Liment. Capsiol comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiókat bizonyított háziszere, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító ezernek bizonyított közönségnél, oszán és megütléseket, bedörzsölésképpen használva.

Figyelemztetés. Sbíny hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van osomogva. Ára úgvegekben K—80, K 1.40 és K 2.—és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

De Richter gyógyszeráránál az „Arany oroszlanhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Turóczvármegyei raktár: Schönaich Viktor gyógyszerésznél Znióvárálján — és Toperczer Sándor gyógyszerésznél Turócszentmártonban.

Gyakornok

felvétetik. Gyorsíró előnyben részesül. Ajánlatok a Zsolnai Cement és Mészgyár r. t.-nak Litvamezőre küldendők.

Tisztasága **30.000** koronával szavatoltaiak.

A konyhában és házban

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schicht zaryasszappánával

tisztítsunk. Ez szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívül, szavatolt tisztaság és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondossággal szükségeltetik.

Jó házból való fiu
tanulóul
felvétetik WIX MIKSA
fűszer- és csemegekereske-
desében Turócszentmárton.

NOXIN

A
LEGJOBB
CIPŐ-
KRÉM

NOXIN

A szabadalm.
KULCSCSAL

Minden jobb üzletben kapható.
Hochsinger Testvérek Budapest.

Hirdetéseket
felvesz a kiadóhivatal.

HÉDA B.

fűszer- és csemegekereskedése
Turócszentmárton.
Herkules sör, legfinomabb aradi
borok, likőrök és rumok.
Mindenféle déli gyümölcsök.

Haltenberger Béla

Kassa

ruhafestő, vegytisztító és gőz-
mosó gyárainak képviselője:
Reisz Lipótnál, Turócszentmárton.
Nagy választék női kalapokban.

KÖHÖGÉS.

A ki
egészségét szereti meg is óvja. 5245
hit. bizonylat tanuskodik arról, hogy
a **K A I S E R**-féle
mellkaramella 3 fenyővel kitűnő
hatású, orvosilag kipróbálva. Kö-
högés, rekedtség, katarus,
elnyálkásodás, gégekatarrus,
hörg- és görcshurut esetén.
Csmagja 20 és 40 fillér. Doboz
80 fillér. Kapható Burda János
özvegyénél Szucsányban.

LEOPOLD GYULA

Postai és
Légitársasági
Saját érdekében
hírgyőzelem kizárólag
hirdetési iróddal által
Budapest, Erzsébet-körút 41.
300 szék-
kapcsolás

GARVENS-SZIVATTYUK

rendkívül olcsók,
csak elsőrendű minőség.
Kérjen határozottan!
Garvens-szivattyut
Garvens-művek, WIEN XX/2.
Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

TYUKSZEMHALÁL

ára 70 fillér.
A legjobb és legerősebb
sósborszesz az
ERŐ SÓSBORSZESZ
ára 2 K, 1 K és 80 fillér.
Postán szállítja utánvét mellett a
KOSMOS
vegyszertár és koz-
metikai laboratórium.
GYÖR, BAROSS-UT.

Csemege-konzervek

BARTA-féle aradi gyümölcsbottlik,
leves, szörpök, gomb-
konzerveket, nemcsak borovicskát,
legkiválóbb minőségben szállít —
előkelőbb fűszeresek kávészedőivel is

BÉLHURUT

(hamzas), gombócok legjobb gyártá-
sára a BARTA-féle fakere áfonya-
gyógyór, kapható gyógyszerüzese-
nél. 5 üveget 8 K-ért bérmentve szállít

Felkai Konzervgyár, Barta József

Felka (Szepesmegye). — Kérjen árjegyzéket!

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVAGYTALANSÁG, IDEGESÉG

gyógyítására a leghatásosabb készítmény a **KRIEGERER-FÉLE**
TOKAJI CHINA-VASBOR
Rendkívül hatalmas izot, erősít, tisztítja a vért.
Kis üveg ára 3-20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszerárban
Postán küldi: **KOBONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Malvi-tér.

PLATSCHEK VILMOS

elismert legolcsóbb, legszolidabb
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

DIGESTOL GLÜCK

allegelőkelőbb
emésztőpor

Doboz 2 kor.
Postai szállít. Oldás: **FREIER GALAMB** gyógyszerárban
BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRÚT 93
Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Meglepő haladás!

FICHTENIN

a legkiválóbb, szabadalmilag védett szer, mely mindenféle fés-
és látkában ép up, mint mindenféle hernyó, vör-
és levéttet és egyéb kár- és veszélyes kártevőket elűz-
kés és azok pusztulását megelőzi.
Legmeghatározottabb védőeszköz és darvas ellen.
Használati utasítás szerint való eljárás mellett biztosított
a feltétlen eredmény.
Vesztékpótló Magyarország részére!
DIAMANT és VADAS
Budapest, VII., Damjanich-ut. 36. — Telefon 21-51.

BOGDANY

szerelessége páratlan!
Vásároljunk osztály-
sorsjegyet csakis
BOGDANY S.
fővárosi sorsjegyiroda r. l-nál
BUDAPEST, KÁROLY-KÖRÚT 20.

Dr. KOVÁCS
KÉZPASZTÁJA
8 nap alatt biztosan hat.
Téglája K 1-30
Dr. KOVÁCS gyógyszerár
Budapest, Gyár-utca 17.
„Toilette-étkek” ingyen.

Ha fáj a feje használjon azonnal

Beretvás - MIGRAIN - pasztillát,

mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet.
1 doboz 1 kor. 30 fillér. — Minden gyógyszerárban és drogeriában kapható.
Fővárosi **BERETVÁS TAMÁS** gyógyszerár **KISPEST,** utca 2.
Ingyen postai szállítással 6 doboz rendelendő!

PARIS SZÁLLODA

Szálloda: Simon Pál
Budapest, VI., Váci-körút 28. sz.
100 szoba 220 K-tól feljebb, kizárólag-
os és világhírnevű szállás. Fűrés-
jelzés kártyák, étterem. Világszerte van
megállóhely az összes pályaudvarok és
hídk felé.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?
Schuller Kaszinó-éttermében
VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz.
Elsőrendű konyha! Naponta zene-cetély!

Dr. KOVÁCS J.
hemopatiai betegek-telézete
1801k betegekről
szemrevételekben
szemrevételekben
Budapest, Váci-körút 18. sz.

KATZER

szőrművelés előkészítés és az egész
világos elvancs terjedése.
Első és legnagyobb
molykár ellen védő rész-
szár.

Fényképezési gépek és az összes kellékek

kitűnő minőségben
és olcsó árakon

Moskóczi Ferenczné

könyvkereskedésében
Turócszentmártonban
kaphatók.